

Sag C-498/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

29. september 2020

Forelæggende ret:

Rechtbank Midden-Nederland (Nederlandene)

Afgørelse af:

2. september 2020

Sagsøger:

ZK, i egenskab af JM's efterfølger, kurator i konkursboet efter BMA Nederland BV

Sagsøgt:

BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG

Intervenient:

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland

Hovedsagens genstand

Kurator har nedlagt påstand om, at det fastslås, at det sagsøgte selskab BMA Braunschweigische Maschinenbauanstalt AG (herefter »BMA AG«) har tilsidesat sin pligt til omhu over for (alle) kreditorer i dets datter-datterselskab, nemlig BMA Nederland BV under konkurs (herefter »BMA NL«), at det herved har handlet uretmæssigt og har pådraget sig ansvar for den skade, som samtlige disse kreditorer har lidt. Dernæst påstås BMA AG forpligtet til at betale en skadeserstatning til boet efter BMA NL til fordel for samtlige kreditorer, der svarer til den del af samtlige kreditorers fordringer på BMA NL, der ikke er betalt.

Stichting Belangbehartiging Crediteuren BMA Nederland (stiftelse til varetagelse af kreditorinteresser, herefter »stiftelsen«) har nedlagt påstand om, at det kendes for ret, at BMA AG har handlet uretmæssigt i) over for alle kreditorer i

konkursboet efter BMA NL, ii) eller over for de kreditorer, der stode på, at BMA NL ville opfylde de forpligtelser, det havde påtaget sig over for dem, idet BMA AG i så henseende ville stille tilstrækkelige midler til rådighed for BMA NL, iii) eller idet det i forhold til kreditorerne kunne have truffet foranstaltninger for at undgå, at disses fordringer på BMA NL ikke blev betalt, da BMA AG, før det ophørte med yderligere finansiering, var bekendt hermed. Desuden har stiftelsen nedlagt påstand om, at BMA AG som tredjemand dømmes til ved første påkrav at betale hver af BMA NL's kreditorer dennes fulde fordring (inkl. renter) på BMA NL.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

Spørgsmål 1

- a. Skal udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået« i artikel 7, nr. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (omarbejdning) (EUT 2012, L 351, s. 1, herefter Bruxelles Ia-forordningen) fortolkes således, at »stedet for den skadevoldende handling« er etableringsstedet for det selskab, der ikke yder dækning for sine kreditorers fordringer, hvis denne manglende dækning skyldes en tilsidesættelse af moder-moderselskabets pligt til omhu over for disse kreditorer?
- b. Skal udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået« i artikel 7, nr. 2, i Bruxelles Ia-forordningen fortolkes således, at »det sted, hvor skaden indtræder« er etableringsstedet for det selskab, der ikke yder dækning for sine kreditorers fordringer, hvis denne manglende dækning skyldes en tilsidesættelse af moder-moderselskabets omsorgspligt over for disse kreditorer?
- c. Kræves der yderligere omstændigheder for at begrunde, at det er retten på etableringsstedet for det selskab, der ikke yder dækning, der er kompetent, og hvilke omstændigheder er der i bekræftende fald tale om?
- d. Er den omstændighed, at den nederlandske kurator i det selskab, der ikke yder dækning for sine kreditorers fordringer, i forbindelse med sin lovbestemte opgave med boets afvikling til fordel for samtlige kreditorer (men ikke ved navns nævnelse) har anlagt sag med påstand om erstatning uden for kontraktforhold, af betydning for fastlæggelsen af den kompetente ret i henhold til Bruxelles I-konventionens artikel 7, nr. 2? En sådan sag indebærer, at det ikke er muligt at undersøge de individuelle kreditorers stilling, og at den pågældende tredjemand

ikke kan gøre de argumenter gældende over for kurator, som denne part måske kunne have haft til rådighed over for visse individuelle kreditorer.

e. Er den omstændighed, at en del af de kreditorer, til hvis fordel kurator har anlagt sagen, har bopæl uden for Den Europæiske Union, af betydning for fastlæggelsen af den kompetente ret i henhold til Bruxelles Ia-forordningens artikel 7, nr. 2?

Spørgsmål 2

Har det for besvarelsen af spørgsmål 1 betydning, hvis der er tale om et krav, der er fremsat af en stiftelse, hvis formål er at varetage de kollektive interesser for de kreditorer, der har lidt skade som omhandlet i spørgsmål 1? Et sådant kollektivt krav medfører, at det under sagens behandling ikke er muligt at fastlægge a) bopælsstedet for de nævnte kreditorer, b) de særlige omstændigheder, der ligger til grund for de individuelle kreditorers krav på selskabet, og c) om der er pligt til at udvise omhu over for de individuelle kreditorer som omhandlet ovenfor, og om denne pligt er blevet tilsidesat.

Spørgsmål 3

Skal artikel 8, nr. 2, i Bruxelles Ia-forordningen fortolkes således, at såfremt den ret, hvor den oprindelige sag blev anlagt, ændrer sin afgørelse af, at den er kompetent med hensyn til kravet, bliver den hermed også automatisk inkompetent med hensyn til de krav, som intervenienten har fremsat?

Spørgsmål 4

a) Skal artikel 4, stk. 1, i Europa-Parlamentets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (EUT 2007, L 199, s. 40, herefter Rom II-forordningen) fortolkes således, at »det sted, hvor skaden indtræder« er etableringsstedet for det selskab, der ikke yder dækning for den skade, som dette selskabs kreditorer har lidt ved den nævnte krænkelse af pligten til omhu?

b) Er den omstændighed, at kravene er fremsat af en kurator i forbindelse med sine lovbestemte opgaver vedrørende boets afvikling og af en repræsentant for samtlige kreditorers (men ikke ved navns nævnelser) interesser af betydning for fastlæggelsen af dette sted?

c) Har den omstændighed, at en del af kreditorerne har bopæl uden for EU's område, betydning for fastlæggelsen af dette sted?

d) Er den omstændighed, at der mellem det nederlandske selskab under konkurs og dets moder-moderselskab var indgået finansieringsaftaler med en værnetingsklausul, hvorefter de tyske retter var kompetente, og tysk ret skulle finde anvendelse, en omstændighed, der bevirker, at BMA AG's hævdede

retsstridige adfærd har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end Nederlandene som omhandlet i artikel 4, stk. 3, i Rom II-forordningen?

Anførte EU-retlige forskrifter

Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om insolvensbehandling (EFT 2000, L 160, s. 1, som berigtiget i EUT 2014, L 350, s. 15, herefter »insolvensforordningen«): artikel 3

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (EFT L 1999, s. 40, herefter »Rom II-forordningen«): artikel 4

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1, herefter Bruxelles Ia-forordningen): artikel 7, nr. 2, artikel 8, nr. 1 og 2

Dom af 18. juli 2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490 (herefter »ÖFAB-dommen«, dom af 21. maj 2015, CDC Hydrogen Peroxide, EU:C:2015:335 (herefter »CDC-dommen«) og af 6. februar 2019, NK, C-535/17, EU:C:2019:96 (herefter »NK-dommen«)

Anførte nationalretlige forskrifter

Burgerlijk Wetboek (borgerlig lovbog, herefter BW)

BW's artikel 3:305a, stk. 1, bestemmer:

»1. En stiftelse eller en forening med fuld retsevne kan for retten indtale et retskrav med henblik på beskyttelse af andre personers lignende interesser, for så vidt den ifølge sine vedtægter varetager disse interesser.«

Kurators beføjelse til at indtale en såkaldt »Peeters mod Gatzen«-fordring for retten

I dommen afsagt af Hoge Raad (Nederlandenes øverste domstol) den 14. januar 1983, »Peeters mod Gatzen« NL:HR:1983:AG4521, udtaltes det første gang, at kurator kan anlægge sag med påstand om erstatning uden for kontrakt mod en tredjemand, der har medvirket til en skade for den konkursramte virksomheds kreditorer, selv om et sådan krav ikke tilkom den konkursramte virksomhed selv. Såfremt kurator indtaler en sådan Peeters mod Gatzen-fordring, er det i samtlige kreditorens interesse. Han fremsætter kravet til fordel for dem, og fordringens provenu tilføres konkursboet.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Det nederlandske selskab BMA NL havde specialiseret sig i fremstilling og salg af maskiner til fødevarerindustrien. Eneste andelshaver i dette selskab var BMA Groep B.V. (herefter »BMA Groep«), der på sin side var ejet 100% af det tyske selskab BMA AG. BMA Groep havde kompetence til at udnævne og afskedige medlemmer af ledelsen. I visse perioder var der udnævnt arbejdstagere fra BMA AG i vedtægtsmæssige ledelsesposter i BMA NL. Vigtige beslutninger og retshandlinger skulle ledelsen i BMA NL forelægge til godkendelse for BMA Groep, som efterfølgende søgte godkendelse hos BMA AG.
- 2 I perioden 2004-2011 ydede BMA AG lån til BMA NL til et samlet beløb på 38 millioner EUR. Denne finansiering skete via en bankkonto, som BMA NL havde hos Deutsche Bank Nederland B.V. Endvidere indestod BMA AG også for BMA NL's gæld og ydede kapitalindskud i selskabet.
- 3 Da BMA AG standsede den finansielle støtte i starten af 2012, indgav BMA NL konkursbegæring. Konkursdekretet blev afsagt den 3. april 2012. Boets aktiver var ikke tilstrækkelige til (fuldstændigt) at fyldestgøre alle kreditorer. 71% af de foreløbigt anerkendte massekrav tilhører tyske kreditorer, i første række BMA AG selv og andre selskaber, der er hjemmehørende i Tyskland, og som indgår i BMA AG-koncernen. De øvrige ikke fyldestgjorte kreditorer er etableret i forskellige lande: Nederlandene, andre EU-stater og lande uden for EU.
- 4 Dernæst indtalte kurator ved den forelæggende ret et »Peeters mod Gatzen«-krav over for BMA AG til fordel for samtlige kreditorer. Den forelæggende ret erklærede sig ved dom af 23. maj 2018 for kompetent til at påkende kravet på grundlag af insolvensforordningens artikel 3.
- 5 Stiftelsen blev oprettet den 21. juni 2016 med det formål at varetage interesserne for de af BMA NL's kreditorer, som har lidt skade ved BMA AG's adfærd. Den har indgået tilslutningsaftaler med over 50 kreditorer, hvis fordringer tilsammen repræsenterer omtrent 40% af alle anerkendte fordringer fra ikke-privilegerede kreditorer, der ikke er forbundet med BMA AG.
- 6 Den 15. august 2018 indgav stiftelsen til den forelæggende ret en anmodning om at måtte intervenere i sagen mellem kurator og BMA AG. Den forelæggende ret imødekom ved dom af 30. januar 2019 denne anmodning. I denne dom erklærede retten sig i henhold til artikel 8, nr. 2, i Bruxelles Ia-konventionen for kompetent hvad angår begæringen om intervention. I henhold til denne bestemmelse kan en begæring om intervention indgives ved den ret, hvor den oprindelige sag er anlagt.
- 7 BMA AG har anmodet den forelæggende ret om at tage dommene af 23. maj 2018 og 30. januar 2019 op til fornyet overvejelse efter afsigelsen af NK-dommen den 6. februar 2019. Heri udtalte Domstolen, at en af kurator anlagt »Peeters mod Gatzen«-sag ikke er omfattet af insolvensforordningen men af forløberer til Bruxelles Ia-forordningen. Den forelæggende ret finder, at dens dom af 23. maj

2018 af denne grund faktisk ikke kan opretholdes, men at det er et spørgsmål, om den skal erklære sig for inkompetent, eller om der kan findes en alternativ kompetencebestemmelse i Bruxelles Ia-forordningen.

De væsentligste argumenter fremsat af parterne i hovedsagen

Generelt

- 8 Såvel kurator som stiftelsen finder, at BMA AG har handlet uretmæssigt over for samtlige eller en del af BMA NL's kreditorer. I denne forbindelse har kurator anført, at BMA AG havde skabt en risikofyldt finansiel konstruktion, der medførte en underkapitalisering af BMA NL og udhuling af dette selskabs egenkapital. BMA AG fremkaldte det bedrageriske indtryk, at dets datter-datterselskab BMA NL var kreditværdig, og fortsat kunne påtage sig gæld.
- 9 Efter en årrække med ubegrænset likviditetsstøtte standsede BMA AG på en gang finansieringen af BMA NL, hvilket uundgåeligt førte til dette selskabs konkurs. Hverken ved starten af den finansielle konstruktion eller under dens videreførelse eller ved dens ophør bekymrede BMA AG sig om kreditorernes interesser. Derfor har BMA AG tilsidesat sin pligt til omhu over for kreditorerne, idet det var nært forbundet med BMA NL og eventuelt kunne have brugt sin stilling til at gribe ind. Det havde nemlig et indgående kendskab til og indflydelse på BMA NL's (finansielle) politik og de interne procedurer i BMA NL.
- 10 Også stiftelsen har anført, at kreditorerne måtte stole på, at BMA NL ville efterkomme sine forpligtelser over for dem, idet BMA AG hidtil havde ydet tilstrækkelig finansiering. Som følge af at moder-moderselskabet pludseligt standsede finansieringen af BMA NL, kunne kreditorerne ikke i rette tid træffe foranstaltninger til at undgå, at de ikke kunne få deres fordringer på det nederlandske selskab betalt.
- 11 Grundlaget for stiftelsens og kurators fordringer er identiske. Ifølge kurator skal BMA AG dog betale skadeserstatning til konkursboet med et beløb svarende til BMA NL's ubetalte skyld til kreditorerne, mens der ifølge stiftelsen skal ydes erstatning direkte til de individuelle kreditorer. Den af stiftelsen fremsatte fordring er en kollektiv fordring som omhandlet i BW's artikel 3:305a.
- 12 Endvidere er de forskellige parter uenige med hensyn til anvendelsen af Bruxelles Ia-forordningens artikel 7, nr. 2. Heri bestemmes, at i sager om erstatning uden for kontrakt kan en person sagsøges ved retten på det sted, hvor skadestilføjelsen er foregået. Dette sted omfatter såvel det sted, hvor skaden indtræder, som stedet for den handling, der står i årsagssammenhæng hermed.
- 13 Kurator og BMA AG er ligeledes uenige med hensyn til, hvilken national lov der finder anvendelse i henhold til artikel 4, stk. 1, i Rom II-forordningen. Heri bestemmes, at ved en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en skadevoldende handling, anvendes loven i det land, hvor skaden indtræder, uanset

i hvilket land den skadevoldende begivenhed fandt sted, og uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger af denne begivenhed indtræder.

Kurators argumenter vedrørende de nederlandske retters kompetence og den lov, der skal finde anvendelse

- 14 Kurator har anført, at de nederlandske retter er kompetente til at pådømme kravet på grundlag af Bruxelles Ia-forordningens artikel 7, nr. 2. Under henvisning til Domstolens ÖFAB-dom gør kurator gældende, at stedet for den skadevoldende handling ligger i Nederlandene. Kernen i BMA AG's uretmæssige handlemåde bestod nemlig i at oprette og fastholde en strukturel situation med underkapitalisering af BMA NL. Denne fremgangsmåde anvendtes i Nederlandene, idet BMA NL havde sit vedtægtsmæssige hjemsted i Nederlandene, og men også fordi dette selskabs udhulede formue kan lokaliseres hertil.
- 15 Ifølge kurator skal Nederlandene også betragtes som det sted, hvor skaden er indtrådt, da den oprindelige skade, der blev påført samtlige kreditorer, indtrådte i Nederlandene. Denne oprindelige skade er nemlig lig med den forringelse af BMA NL's formue, som medførte, at boet giver mindre fyldestgørelse. De individuelle kreditorers endelige skade er afledt heraf. At stedet, hvor skaden er indtrådt, befinder sig i Nederlandene, er ifølge kurator ikke blot en grund til, at de nederlandske retter er kompetente til at påkende hans krav, men fører efter hans mening også til, at det er nederlandsk lov, der skal finde anvendelse.

BMA AG's argumenter vedrørende de nederlandske retters kompetence og den lov, der skal finde anvendelse

- 16 BMA AG har anført, at det ikke er de nederlandske men de tyske retter, der har kompetence til at påkende kurators og stiftelsens krav. Hovedreglen om, at det er retten på det sted, hvor sagsøgte har sin bopæl, der er kompetent, må fortolkes strengt. Hertil kommer, at kompetencen til at påkende en fordring, må bedømmes fordring for fordring og ikke for et bundt af fordringer som ved en Peeters mod Gatzen-fordring eller en kollektiv fordring.
- 17 Ifølge BMA AG kan Nederlandene hverken betragtes som stedet for den skadevoldende handling eller som det sted, hvor skaden er indtrådt, idet de påtalte handlinger fra BMA AG's side alle fandt sted i Tyskland, hvor BMA AG har sin administration. Hertil kommer, at den største del af BMA NL's skyld til kreditorerne (71%) er i hænderne på kreditorer, der er etableret i Tyskland. Nederlandene er heller ikke det sted, hvor skaden er indtrådt, da det drejer sig om en rent økonomisk skade, som – da der ikke foreligger nye omstændigheder - ikke kan lokaliseres til det sted, hvor BMA NL har sin formue.
- 18 BMA AG har indtaget det standpunkt, at det er tysk ret, der finder anvendelse, da skaden er indtrådt i Tyskland.

Stiftelsens argumenter vedrørende de nederlandske retters kompetence.

- 19 Stiftelsen har ikke taget stilling til spørgsmålet om, hvilken lov der skal anvendes. Med hensyn til kompetencen anfører den, at de nederlandske retter er kompetente til at påkende dens krav. Såfremt den forelæggende ret ikke findes kompetent til at påkende kurators krav, er dette ikke ensbetydende med, at den heller ikke har kompetence til at påkende stiftelsens krav som intervenient. Efter national procesret er en ret principielt bundet af en bindende endelig afgørelse såsom stiftelsens tilladelse til at intervenere på grundlag af Bruxelles Ia-forordningens artikel 8, nr. 2.
- 20 De nederlandske retters kompetence kan ifølge stiftelsen in casu også støttes på Bruxelles Ia-forordningens artikel 8, nr. 1, da imødekommelse af kravene fra den (i Nederlandene hjemmehørende) kurator afhænger af, om de krav, som stiftelsen har fremsat mod BMA AG, skal imødekommes eller afvises. Der er derfor en tilstrækkeligt nær forbindelse mellem de to krav.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 21 I hovedsagen er det vanskeligt at fastslå det sted, hvor skadestilføjelsen er foregået, og det sted, hvor skaden indtræffer. Det sted, hvor skaden indtræffer, har, ud over det sted, hvor skadestilføjelsen er foregået, betydning for, hvilken ret, der har kompetence til at træffe afgørelse om et krav om erstatning uden for kontrakt. Desuden er det sted, hvor skaden indtræffer, i princippet bestemmende for, hvilken lov der finder anvendelse på et sådant erstatningskrav.
- 22 Hvad angår det sted, hvor skadestilføjelsen er foregået, gøres det gældende, at BMA AG har tilsidesat sin pligt til omhu over for samtlige kreditorer. Det der i faktisk henseende bebrejdes BMA AG bestod i, at dette selskab var begyndt på og havde fortsat en (ifølge kurator) risikofyldt form for finansiering af sit i Nederlandene etablerede datter-datterselskab, at det standsede denne finansiering og ikke rettidigt informerede datter-datterselskabets kreditorer herom. Hvis der ved fastlæggelsen af det sted, hvor skadestilføjelsen er foregået, gås ud fra det sted, hvor beslutningen om at indlede, fortsætte med og standse den af BMA AG valgte finansieringsform, synes Tyskland at være det sted, hvor skadestilføjelsen er foregået. Det drejer sig nemlig om beslutninger, som er taget af BMA AG's ledelse på dettes hovedkontor i Tyskland.
- 23 Heroverfor står, at Domstolen i ÖFAB-dommen i et lignende tilfælde, hvor et selskabs kreditorer havde lidt en skade derved, at selskabets ejer lod selskabet fortsætte sine aktiviteter, selv om der var tale om en underkapitalisering, udtalte, at det sted, hvor den skadevoldende handling finder sted, er det sted, hvortil såvel den virksomhed, der er udøvet, som den økonomiske situation i forbindelse med denne virksomhed, knytter sig.
- 24 I den nationale sag, som førte til ÖFAB-dommen, blev det gjort gældende, at sagsøgte ikke havde udøvet sin kontrolforpligtelse med hensyn til et selskab, idet

denne pligt skulle have været udført på dette selskabs etableringssted. I den foreliggende sag er det imidlertid mindre klart, hvor skadetilføjjelsen er foregået. Der er nemlig tale om forskellige underliggende krav, som alle viser hen til handlinger i forskellige medlemsstater. Alt efter det pågældende krav kan det nemlig hævdes, at det sted, hvor skadestilføjjelsen er foregået, findes i Tyskland, Nederlandene eller det land, hvor kreditorerne er etableret.

- 25 Den forelæggende ret finder, at der således som i den sag, der førte til ÖFAB-dommen, er en nær tilknytning mellem kravet i hovedsagen og (i dette tilfælde) de nederlandske retter, idet skaden består i, at kreditorernes fordringer på et nederlandsk selskab er uerholdelige. Nederlandske retter er bedst i stand til at bedømme, hvilke følger, det tyske moder-moderselskabs adfærd har for det nederlandske selskab, idet den kernevirkksomhed (fremstilling af maskiner til fødevareindustrien), som BMA NL udførte for kreditorerne, foregik i Nederlandene, samt fordi oplysninger om selskabets finansielle situation og om kreditorernes fordringer var til rådighed hos den i Nederlandene hjemmehørende kurator.
- 26 Det særlige i hovedsagen er, at fordringerne ikke er fremsat af individuelle skadelidte men af kurator »til fordel for alle skadelidte«. Den forelæggende ret har i denne sammenhæng henvist til CDC-dommen. I den sag, der førte til denne dom, havde de skadelidte overdraget deres fordring til et inkassofirma. Ifølge Domstolen kan overdragelsen af fordringen imidlertid ingen indflydelse have på fastlæggelsen af den kompetente ret på grundlag af Bruxelles Ia-forordningens artikel 7, nr. 2, hvorfor den skadeforvoldende handling må fastsættes særskilt for hver fordring, uanset en eventuel overdragelse eller bundtning af fordringerne.
- 27 Den forelæggende ret finder det et spørgsmål, om de strenge regler fra CDC-dommen også gælder for lokaliseringen af det sted, hvor skadetilføjjelsen er foregået, når det drejer sig om en fordring, som kurator fremsætter til fordel for samtlige kreditorer, da der ikke er tale om en overdragelse eller bundtning af fordringer men kun om varetagelse af kurators lovbestemte opgave angående boets afvikling. Det er ifølge retten ligeledes et spørgsmål, om disse strenge regler også gælder ved en kollektiv fordring såsom den, som stiftelsen har fremsat i henhold til BW's artikel 3:305a. Også i dette tilfælde er der nemlig blot tale om varetagelse af en kollektiv interesse og ikke om overdragelse eller bundtning.
- 28 Fastlæggelsen af det sted, hvor skaden indtræder, giver problemer i denne sag, da det ikke er klart, hvor den oprindelige skade er lidt. Den forelæggende ret hælder imidlertid til den opfattelse, at det sted, hvor BMA NL's formue (boet) befinder sig, kan betragtes som det sted, hvor samtlige kreditorer har lidt den oprindeliges skade, idet kreditorerne først led skade ved BMA AG's handlemåde, da BMA NL's formue blev forringet ved, at BMA AG ophørte med sin finansiering.
- 29 Videre har den forelæggende ret rejst det spørgsmål, om reglen i CDC-dommen vedrørende anvendelsen af Bruxelles Ia-forordningens artikel 8, nr. 1, hvorefter sammenhængen mellem fordringer mod flere sagsøgte skal bedømmes efter det

tidspunkt, hvor de blev fremsat, og at en senere omstændighed i denne forbindelse ingen ændring medfører, også gælder for en begæring om intervention som omhandlet i forordningens artikel 8, nr. 2. Såfremt dette er tilfældet, skal også en rets kompetence til at afgøre en begæring om intervention, bedømmes på det tidspunkt, hvor begæringen blev fremsat.

- 30 Besvarelsen af dette spørgsmål har in casu betydning, da den forelæggende ret først med urette i henhold til artikel 3 i insolvensforordningen erklærede sig for kompetent til at påkende kurators fordring. Ved en benægtende besvarelse af dette spørgsmål ville den forkerte dom automatisk føre til, at den forelæggende ret mister sin kompetence på grundlag af Bruxelles Ia-forordningens artikel 8, nr. 2, til at påkende stiftelsens begæring om intervention, og at den må tage stilling til, om den på andet grundlag har kompetence. Hvis den i den foregående præmis nævnte regel fra CDC-dommen derimod også gælder for en begæring om intervention som omhandlet i Bruxelles Ia-forordningens artikel 8, nr. 2, ville retten i henhold til denne bestemmelse stadig have kompetence til at påkende stiftelsens krav. Dette krav blev nemlig fremsat efter, at den forelæggende ret havde erklæret sig for kompetent til at påkende den af kurator fremsatte oprindelige fordring.
- 31 Til slut rejser den forelæggende ret det spørgsmål, om man ved bestemmelsen af den lov, der skal finde anvendelse, skal tage hensyn til den omstændighed, at den skade, der er påført samtlige kreditorer, også er blevet forårsaget derved, at BMA AG ikke længere indgik finansieringsaftaler med sit datter-datterselskab, på hvilke det var aftalt, at nederlandsk ret skulle finde anvendelse. Den ønsker at få oplyst, om dette er en omstændighed som omhandlet i artikel 4, stk. 3, i Rom II-forordningen, hvoraf det fremgår, at den skadevoldende handling har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end Nederlandene.